

Naar aanleiding van het BWO van 16 december worden hieronder de daar besproken te overwegen inhoudelijke aanpassingen en sporen voor mogelijke fasering op een rij gezet.

Te overwegen inhoudelijke aanpassingen

1. In de aan te wijzen aandachtsgebieden oppervlaktewater stikstof die vallen in categorie 1 in plaats van een 10% verlaging, een verlaging van 20% van het bemestingsadvies op de stikstofgebruiksnorm toe te passen (dus in alle aandachtsgebieden oppervlaktewater stikstof een verlaging van 20%).

2. Bij de verplichting tot het aanhouden van een bufferstrook, deze bufferstroken niet te versmallen.

Er is tijdens het BWO gevraagd [REDACTED] te bezien of er een alternatief hierop mogelijk is, namelijk de bufferstroken alleen te versmallen daar waar de waterkwaliteit daar evident ruimte voor biedt. De voorgenomen versmalling in het 8^e AP is alleen in de gebieden klei/veen (en daar alleen buiten de aandachtsgebieden). Er zijn geen andere gebieden aan te wijzen waar de bufferstroken versmald kunnen worden op basis van de waterkwaliteit.

3. Op zand- en lössgrond de teelt van een vanggewas jaarlijks per 1 oktober te verplichten (is nu een stimuleringsregeling).

Er is tijdens het BWO gevraagd [REDACTED] wat de gevolgen van deze aanpassing zijn als een landbouwer niet tijdig een vanggewas heeft (kunnen) inzaaien. De landbouwer is dan in overtreding en kan daarvoor een boete krijgen (in huidige voorstel 8^e AP krijgt men een korting op de hoeveelheid mest die in het jaar erna kan worden aangebracht).

4a. Geen verhoging stikstofgebruiksnormen: Voorgenomen verhoging van de stikstofgebruiksnorm voor alle gewassen in zand midden wordt teruggedraaid naar de hoogte van stikstofgebruiksnormen (inclusief de 20% korting in NV-gebieden) van 2025.

4b. Er is tijdens het BWO gevraagd [REDACTED] de stikstofgebruiksnormen nergens verhogen t.o.v. de gebruiksnormen in 2025 (ook de 20% korting in de huidige NV-gebieden blijft dan overal gelden).

5. *Er is in het BWO ingebracht [REDACTED] in het 8^e AP nu geen toezegging voor uitzondering(en) op maatregelen uit het 8^e AP doen in het kader van afrekenbare bedrijfsgerichte doelsturing, wel kan gestart worden met bedrijfsspecifieke grond- en oppervlaktewaterkwaliteitsmetingen.*

Twee sporen voor mogelijke fasering

Spoor 1

Het (afhankelijk van besluitvorming over aanpassing van maatregelen 1 tot en met 5 al dan niet aangepaste) 8^e AP treedt per 1 januari 2026 in werking. De maatregelen die in het AP zijn voorzien voor 2026 (aanpassing stikstofgebruiksnormen, aanwijzing aandachtsgebieden en start bedrijfsgerichte doelsturing) treden per 1 januari 2026 in werking. Overige maatregelen zijn in het 8^e AP voorzien om per 1 januari 2027 in werking te treden.

Er wordt een nadere doorrekening van het (al dan niet aangepaste) 8^e AP gedaan op waterkwaliteit en stikstof. Mocht deze doorrekening daar aanleiding toe geven, kan het zijn dat in 2026 reeds ingestelde maatregelen moeten worden teruggedraaid of aangepast vanaf 2027, of dat aanvullende maatregelen nodig zijn (bijv. in een addendum).

Spoor 2

De minister van LVVN kondigt het voornemen aan om het (afhankelijk van besluitvorming over aanpassing van maatregelen 1 tot en met 5 al dan niet aangepaste) 8^e AP per in 1 januari 2027 in werking te laten treden. Voorafgaand aan definitieve besluitvorming wordt een nadere doorrekening van het (al dan niet aangepaste) 8^e AP gedaan op waterkwaliteit en stikstof. Mocht deze doorrekening daar aanleiding toe geven, kan het zijn dat er wijzigingen worden aangebracht in de maatregelen (die allen in 2027 in zullen gaan), of dat aanvullende maatregelen nodig zijn (bijv. in een addendum). In 2026 lopen hiermee de facto de geïmplementeerde maatregelen uit het 7^e AP en de derogatiebeschikking (waaronder de NV-gebieden) door.

NB: voor beide sporen geldt dat de uitgangspunten en criteria voor de doorrekening op een later moment door de betrokken ministers gezamenlijk zullen worden vastgesteld.